

BREV AV DEN HELIGE FADERN FRANCISKUS

Till äkta makar

med anledning av
familjeåret *Amoris lætitia*

KATOLSKA UTSKOTTET FÖR ÄKTENSKAP OCH FAMILJ

VERITAS FÖRLAG
BOX 3150
103 14 STOCKHOLM

VERITAS@KATOLSKAKYRKAN.SE
WWW.VERITASFORLAG.SE

KATOLSKA UTSKOTTET FÖR ÄKTENSKAP OCH FAMILJ (KUÄF)
KATOLSKA BISKOPSÄMBETET
BOX 4114
102 62 STOCKHOLM

ORIGINALET'S TITEL
*LETTERA DEL SANTO PADRE FRANCESCO AGLI SPOSI
IN OCCASIONE DELL'ANNO »FAMIGLIA AMORIS LÆTITIA«*
© LIBRERIA EDITRICE VATICANA 2022

IMPRIMATUR STOCKHOLM DEN 12 MAJ 2022
+ ANDERS KARD. ARBORELIUS OCD, BISKOP AV STOCKHOLM

SVENSK ÖVERSÄTTNING
*BREV AV DEN HELIGE FADERN FRANCISKUS TILL ÄKTA MAKAR
MED ANLEDNING AV FAMILJEÅRET AMORIS LÆTITIA*
© VERITAS FÖRLAG OCH KUÄF 2022
ÖVERSÄTTNING OLOF BRANDT

TRYCK NORRA SKÅNE OFFSET, KLIPPAN
ISBN 978-91-89506-09-1

KATOLSKA UTSKOTTET FÖR ÄKTENSKAP OCH FAMILJ

BREV AV DEN HELIGE FADERN
FRANCISKUS

TILL ÄKTA MAKAR

MED ANLEDNING AV
FAMILJEÅRET *AMORIS LÆTITIA*

KÄRA ÄKTA MAKAR över hela världen!

I samband med familjeåret *Amoris lætitia* vänder jag mig till er för att uttrycka all min tillgivenhet och närhet i denna så särskilda tid, som vi får vara med om. Familjerna har alltid funnits med i mina tankar och böner men än mer under pandemin, som har prövat alla hårt och särskilt de mest utsatta. I nuvarande situation vill jag – med ödmjukhet, tillgivenhet och öppenhet – närma mig varje enskild människa, alla äkta makar och varje familj där var och en befinner sig.

Vi uppmanas att ta till oss de Herrens ord som Abraham fick, nämligen att lämna sitt land och sin faders hem för att bege sig till ett okänt land, som han själv skall visa honom (jfr 1 Mos 12:1). Också vi har fått erfara ovisshet och ensamhet, också vi har förlorat närstående och tvingats lämna bakom oss vår visshet, våra »komfortzoner«, vårt invanda sätt att göra saker och ting, våra ambitioner, för att värna inte bara om vår egen familjs bästa utan också det som är

bäst för samhället, som också är beroende av oss och våra handlingar.

Vår relation till Gud formar oss, ledsagar oss och sänder ut oss som individer, och hjälper oss till sist att »lämna vårt land« – om än ofta med viss bävan och rentav fruktan för det okända. Ändå, tack vare vår kristna tro, inser vi att vi inte är ensamma, för Gud är i oss, med oss och mitt ibland oss: i familjen, i kvarteret, på arbetsplatsen och i skolan, i staden där vi bor.

Liksom Abraham lämnar var och en av makarna sitt eget land i den stund han eller hon, som svar på kallelsen till äktenskaplig kärlek, beslutar sig att förbehållslöst ge sig själv till den andre. Redan förlovningen innebär att man lämnar sitt eget land, eftersom den kräver att man tillsammans vandrar den väg som leder till äktenskapet. Livets olika situationer – tiden går, barnen kommer, arbete, sjukdom – är alla omständigheter som utmanar par att omfamna sitt engagemang för varandra, att överge det invanda, sin visshet, sin trygghet, och ge sig av mot det land som Gud utlovar: att vara två i Kristus, *två i en*. Ett enda liv, ett »vi« i kärleksfull gemenskap med Jesus, som lever och är närvarande i varje stund av vår tillvaro. Gud är alltid vid er sida och älskar er villkorslöst. Ni är inte ensamma!

Kära makar, ni skall veta att era barn – särskilt de yngsta – betraktar er uppmärksamt; hos er söker de vittnesbörd om en stark och pålitlig kärlek. »Det är viktigt för unga att med egna ögon se att Kristi kärlek är levande och närvarande i makarnas kärlek, när de genom sitt konkreta liv vittnar om att evig kärlek är möjlig!«. ¹ Barn är alltid en gåva och förändrar varje familjs historia. De törstar efter kärlek, erkännande, uppskattning och tillit. Att vara mor eller far uppmanar er att till era barn föra vidare glädjen att inse att de är Guds barn, barn till en Fader som redan från första stund har älskat dem ömt och varje dag håller dem i handen. Denna upptäckt gör att barnen kan växa i tro och i förmåga att lita på Gud.

Det är förvisso inte lätt att uppfostra barn. Men låt oss inte glömma att de också »uppfostrar« oss. Familjen är och förblir den primära miljö där fostran äger rum, genom små gester som säger mer än ord. Att fostra är först och främst att följa med i växandet, att vara närvarande för barnen på många olika sätt, att hjälpa dem att inse att de i varje ögonblick kan lita på sina föräldrar. En fostrare är en människa som »alstrar« i andlig bemärkelse, och framför allt en som blir personligen engagerad i deras utveckling. Som fäder och

1 Franciskus, Videobudskap till deltagarna i Forumet »Var står vi med *Amoris lætitia*?« (9 juni 2021).

mödrar är det viktigt att relationen till barnen utgår från en auktoritet, som man förvärvar dag för dag. Barn behöver en trygghet som hjälper dem att hysa förtroende för er och det vackra i ert gemensamma liv, liksom förvissningen om att de aldrig är ensamma, vad som är händer.

Som jag tidigare haft tillfälle att påpeka har vi blivit alltmer medvetna om lekfolkets identitet och uppdrag i kyrka och samhälle. Ni har uppdraget att förändra samhället genom er närvaro i världen och att se till att man tar hänsyn till familjens behov.

Också äkta makar måste genom sina förslag och sin kreativitet ta initiativ (*primerear*)² i den egna församlingsgemenskapen och i stiftet, som ett uttryck för hur deras nådegåvor och kallelser kompletterar varandra i den kyrkliga gemenskapens tjänst. Detta gäller särskilt de äkta makar som tillsammans med kyrkans herdar »vandrar sida vid sida med andra familjer, för att hjälpa dem som är svagare att förkunna att Kristus alltid är närvarande hos dem, även i svårigheter«.³

Därför uppmanar jag er, kära äkta makar, att engagera er i kyrkan, särskilt i hennes pastorala omsorg om familjen. »Ett

2 Jfr Franciskus, *Evangelii gaudium* (2014), nr 24.

3 Franciskus, Videobudskap till deltagarna i Forumet »Var står vi med *Amoris lætitia*?« (9 juni 2021).

delat ansvar för detta uppdrag kräver att äkta makar och vigda tjänare, särskilt biskopar, på ett fruktbart sätt samarbetar i omsorg om och vård av »huskyrkorna«. ⁴

Kom ihåg att familjen är »samhällets grundläggande gemenskap«. ⁵ Äktenskapet är sannerligen ett projekt som handlar om att bygga en »mötets kultur«. ⁶

Därför är det familjens uppdrag att bygga broar mellan generationerna för att föra vidare de värden som skapar sann mänsklighet. Det behövs en ny kreativitet för att, inför vår tids utmaningar, ge uttryck för de värden som gör oss till ett folk i vårt samhälle och i kyrkan, Guds folk.

Kallelsen till äktenskap är en kallelse till att på ett stundom upprört hav styra en liten instabil, men ändå – tack vare sakramentets verklighet – robust båt. Hur ofta skulle ni vilja säga, eller snarare ropa, som apostlarna: »Mästare, bryr du dig inte om att vi går under?« (Mark 4:38). Vi får dock inte glömma att genom äktenskapets sakrament är Jesus med i

4 Franciskus, Videobudskap till deltagarna i Forumet »Var står vi med *Amoris laetitia*?« (9 juni 2021).

5 Franciskus, *Evangelii gaudium*, nr 66. För begreppet »huskyrka« (*Ecclesia domestica*), se Andra Vatikankonciliet, *Lumen gentium* (1966 eller senare), nr 11; jfr Johannes Paulus II, *Familiaris consortio* (1981), nr 21; *Katolska kyrkans katekes*, nr 1655–1658.

6 Franciskus, *Fratelli tutti* (2020), nr 216.

båten. Han bekymrar sig för er, förblir vid er sida, mitt i stormen. I en annan text ur evangelierna ser lärjungarna, när de ror med svårighet, hur Jesus närmar sig gående på vattnet, och de tar emot honom i sin båt; så kan också ni välkomna Jesus ombord på båten, när ni drabbas av hårda vindar och stormar, för när »han steg i båten till dem, lade sig vinden« (jfr Mark 6:51). Det är viktigt att ni tillsammans fäster blicken på Jesus. Bara så kan ni finna frid, övervinna konflikter och finna lösningar på många av era problem. Inte för att de försvinner, utan för att ni kommer kunna se dem ur ett annat perspektiv.

Det är enbart genom att överlämna er själva i Herrens händer som ni kommer kunna tackla det som verkar omöjligt. Erkänn den bräcklighet och maktlöshet ni erfar inför allt som händer runt omkring er, men var samtidigt vara säkra på att Kristi kraft just så visar sig i er svaghet (jfr 2 Kor 12:9). Det var just mitt i stormen som apostlarna blev varse Jesu kungamakt och gudomlighet och lärde sig att förlita sig på honom.

Utifrån dessa bibeltexter skall jag nu vilja reflektera över några av de *svårigheter* och *möjligheter* som familjerna har fått uppleva under den nuvarande pandemin. Så har till exempel lockdown [eller restriktioner] inneburit att man har haft mer tid att vara tillsammans, vilket har visat sig vara

en unik möjlighet att odla dialog inom familjen. Förvisso kräver det en särskild övning i tålmod; det är inte lätt att vara tillsammans hela dagen när alla skall arbeta, plugga, återhämta sig och vila i samma hus. Låt er inte besegras av tröttheten; må kärlekens kraft hjälpa er att bry er mer om andra – om din hustru eller make, era barn – än om den egna tröttheten. Låt mig påminna er om vad jag skrev i *Amoris lætitia* (jfr nr 90–119) utifrån aposteln Paulus lovprisning av kärleken (jfr 1 Kor 13:1–13). Be envetet den heliga familjen om denna gåva; läs än en gång lovprisningen av kärleken hos aposteln Paulus, så att den kan inspirera era beslut och era gärningar (jfr Rom 8:15; Gal 4:6).

På detta sätt kommer tiden ni tillbringar tillsammans inte enbart att vara en botgöring men en tillflykt när det stormar. Må varje familj få vara en plats av mottagande och förståelse. Tänk på det råd jag gav er som äkta makar, om vikten av dessa små ord: »får jag lov?, tack, förlåt«. ⁷ Och när det uppstår en konflikt får man aldrig »avsluta dagen utan att ha slutit fred«. ⁸ Skäms inte att tillsammans falla på knä inför Jesus i eukaristin, för att finna stunder av frid och

7 Franciskus, Tal till världens familjer i samband med vallfärden till Rom under Trons år (26 oktober 2013); jfr Franciskus, *Amoris lætitia* (2016), nr 133.

8 Franciskus, Katekes den 13 maj 2015; jfr Franciskus, *Amoris lætitia*, nr 104 (jfr Ef 4:26).

för att betrakta varandra med ömhet och godhet. Eller, när någon av er är litet arg, ta honom eller henne i handen, för att locka fram ett medskyldigt leende. Ni kan också be en kort bön högt tillsammans på kvällen innan ni somnar, med Jesus vid er sida.

Det är förvisso sant att den påtvingade samlevnaden under karantänen för en del par har varit särskilt svår. De problem som redan fanns förvärrades och skapade konflikter, som i många fall har blivit nästan outhärdliga. Många har rentav fått uppleva slutet på en relation, där man bar på en kris som man inte har förmått eller kunnat övervinna. Också till dessa människor vill jag uttrycka min närhet och min tillgivenhet.

Slutet på ett äktenskap orsakar enormt lidande, eftersom många förhoppningar kommer på skam; brist på förståelse framkallar gräl och sår som inte lätt kan läkas. Inte ens barnen slipper smärtan, att se hur deras föräldrar inte längre är tillsammans. Upphör aldrig att söka hjälp, också i dessa fall, för att på något sätt komma över konflikterna och så förhindra ännu mer skada för er och era barn. I sin oändliga barmhärtighet skall Herren Jesus ge er inspiration för att kunna gå vidare trots era svårigheter och sorger. Fortsätt att be om hans hjälp, och sök hos honom en tillflykt och ett ljus på er vandring. Upptäck också, i er gemenskap, ett Faderns hus där det finns plats för alla, oavsett problem.⁹

9 Jfr Franciskus, *Evangelii gaudium*, nr 47.

Glöm inte att förlåtelse läker alla sår. Att förlåta varandra är resultatet av ett inre beslut som mognar fram i bön, i vår relation med Gud. Det är en gåva som springer fram ur nåden, som Kristus utgjuter över de äkta makarna när de vänder sig till honom och låter honom handla. Kristus »bor« i ert äktenskap och väntar ständigt på att ni skall öppna era hjärtan för honom, så att han med sin kärleks kraft skall kunna bistå er än mer, som han gjorde med lärjungarna i båten. Vår mänskliga kärlek är svag, den behöver kraften av Jesu trogna kärlek. Med honom kan ni verkligen bygga ert »hus på berggrunden« (Matt 7:24).

Apropå detta skulle jag vilja rikta några ord till de unga som förbereder sig för äktenskapet. Redan före pandemin var det svårt för förlovade par att planera sin framtid eftersom det är svårt att hitta ett fast jobb. Nu när osäkerheten på arbetsmarknaden är ännu större, uppmanar jag alla förlovade par att inte känna sig nedslagna, utan ha det »kreativa mod« som den helige Josef hade, han vars minne jag har velat hedra under det år som tillägnades honom.¹⁰ På er resa mot äktenskap, lita alltid på Guds försyn, hur begränsade era tillgångar än är, för »[i] vissa fall är det just svårigheterna som lockar fram oanade resurser inom var och en av

10 Den helige Josefs år utropades av Franciskus i december 2020 och sträckte sig in i december 2021, se Franciskus, *Patris corde* (2020), särskilt nr 5.

oss«. ¹¹ Var inte rädda för att låta er stöttas av era familjer och vänner, av den kyrkliga gemenskapen, församlingen, i era förberedelser för äktenskap och familjeliv genom att lära av dem som redan länge vandrat den väg som ni nu skall ge er ut på.

Till sist vill jag sända en särskild hälsning till de far- och morföräldrar som under denna tid av isolering inte har fått träffa och umgås med sina barnbarn; till alla de äldre som plågats mer än någonsin av isolering och ensamhet under denna tid. Familjen behöver verkligen far- och morföräldrar, då de är mänsklighetens levande minne, och »kan hjälpa till att bygga en mer mänsklig och välkomnande värld«. ¹²

Må den helige Josef inspirera alla familjer till kreativt mod, för det behövs i denna tid av förändringar, och må jungfru Maria bistå er i ert äktenskapliga liv och låta det alstra en »mötets kultur«, för den behövs för att bemästra alla svårigheter och bekymmer som fördunklar vår tid. Inga svårigheter

11 Franciskus, *Patris corde*, nr 5.

12 Franciskus, Budskap för den första Världsdagen för far- och morföräldrar och de äldre med mottot »Jag är med er alla dagar« (Matt 28:20, 31 maj 2021). Se även Stockholms katolska stift, »Världsdagen för far- och morföräldrar och de äldre«: <https://www.katolskakyrkan.se/aktuellt/stiftsnyheter/2021/jag-ar-med-dig-alla-dagar-varldsdagen-for-far-och-morforaldrar-och-de-aldre>, med länk till dokumentet på svenska.

kan beröva dem som vandrar med Herren deras glädje. Lev intensivt i er kallelse! Låt inte dysterhet vanställa era ansikten. Er hustru eller make behöver ert leende. Era barn behöver er uppmuntran. Herdarna liksom andra familjer behöver er närvaro och er glädje, den glädje som kommer från Herren!

Jag hälsar er med kärlek och uppmuntrar er att utföra det uppdrag som Jesus har anförtrott åt er, och att hålla ut i bön och i »brödbrytandet« (Apg 2:42).

Och var snälla och glöm inte att be för mig liksom jag ber för er varje dag.

Broderligen,
+ FRANCISKUS

ROM, LATERANBASILIKAN,
26 DECEMBER 2021,
DEN HELIGA FAMILJENS FEST

REFERENSER

AAS = *Acta Apostolicæ Sedis*. Vatikanen (1909–).

Andra Vatikankonciliet, *Lumen gentium*, AAS 57 (1965), s. 5–75
eller Andra Vatikankonciliet, *Lumen gentium*, övers. P. Beskow.
Katolsk dokumentation, 4. Uppsala: Katolska Bokförlaget, 1988,
3 uppl.

Franciskus, 2013. *Evangelii gaudium* (*Evangeliets glädje*), övers.
G. Fäldt. Stockholm: Veritas, 2014 eller *Evangelii gaudium*, övers.
M. Fredell, i: *Den katolska socialläran: dokument 1891–2015*.
Stockholm: Veritas, 2019, s. 951–1087.

Franciskus, 2013. Tal till världens familjer i samband med vallfärd-
en till Rom under Trons år (26 oktober 2013). På engelska: [https://
www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2013/october/do-
cuments/papa-francesco_20131026_pellegrinaggio-famiglie.html](https://www.vatican.va/content/francesco/en/speeches/2013/october/documents/papa-francesco_20131026_pellegrinaggio-famiglie.html).

Franciskus, 2016. *Amoris lætitia* = *Glädjen att älska. Påve Fran-
ciskus apostoliska uppmaning Amoris lætitia, om kärleken i fa-
miljen*, övers. Y.-K. Sjöblom. Stockholm: Veritas, 2016.

Franciskus, 2020. *Fratelli tutti*, övers. R. Arnaboldi. Stockholm:
Veritas [under utgivning].

Franciskus, 2020. *Patris corde*, övers. R. Arnaboldi, i: *Den heli-
ge Josefs år: texter i urval*, red. A. M. Ciardi. Stockholm: Veritas,
2021, s. , eller som separat e-bok: [https://veritasforlag.se/webshop/
var-utgivning/patris-corde/](https://veritasforlag.se/webshop/var-utgivning/patris-corde/).

Franciskus, 2021. Budskap för den första Världsdagen för far- och morföräldrar och de äldre med mottot »Jag är med er alla dagar« (31 maj 2021), se Stockholms katolska stift, »Världsdagen för far- och morföräldrar och de äldre«: <https://www.katolskakyrkan.se/aktuellt/stiftsnyheter/2021/jag-ar-med-dig-alla-dagar-varldsdagen-for-far-och-morforaldrar-och-de-aldre>.

Franciskus, 2021. Videobudskap till deltagarna i Forumet »Var står vi med *Amoris lætitia*?« (9 juni 2021). På engelska: <https://www.vatican.va/content/francesco/en/messages/pont-messages/2021/documents/videomessaggio-forum-amorislaetitia-20210609.html>.

Franciskus, Katekes den 13 maj 2015, *L'Osservatore Romano*, 14 maj 2015, s. 8. På engelska: https://www.vatican.va/content/francesco/en/audiences/2015/documents/papa-francesco_20150513_udienza-generale.html.

Johannes Paulus II, 1981. *Familiaris consortio: om den kristna familjens roll i den moderna världen. Påve Johannes Paulus II:s apostoliska förmaning till biskoparna, prästerna och de kristtrogna i hela katolska kyrkan*, övers. H. Hammarén. Stockholm: Veritas, 2015.

Katolska kyrkans katekes, 2 utg. i enlighet med den latinska utg. 1997, 2. tr. Ängelholm: Catholica, 2010.

KATOLSKA UTSKOTTET FÖR
ÄKTENSKAP
OCH FAMILJ

STOCKHOLMS KATOLSKA STIFT
DIOECESIS HOLMIENSIS